

TROLLENJONG van SPEELbos / Sanne Zweije
Open je hart, verzacht je blik en leef je fantasie.

DOCENTENHANDLEIDING

© Moon Saris

VOORWOORD

Hallo!

Wat ontzettend leuk dat jullie naar mijn voorstelling komen kijken! Ik ben heel erg blij dat deze voorstelling door zoveel kleuters werd en word gezien. Wist je dat al meer dan 20.000 leerlingen deze voorstelling zagen?

Voordat je verder leest wil ik benadrukken dat het niet verplicht is om deze handleiding te volgen. Het is bedoeld om te inspireren en te verdiepen. En om de kleuters alvast op een leuke manier te laten verheugen op het zien van een echte Trollenjong. Ook ben je vrij om er je eigen draai aan te geven.

Over SPEELbos en mij

Sinds 2004 werk ik in het theater als theatermaker en actrice. Inmiddels spelen mijn voorstelling door heel Nederland en België in theaters, op festivals en scholen. Oerol en de kinder Parade zijn vaste speelplekken en soms spelen we ver van huis, bijvoorbeeld in China. Op het moment ben ik druk met het opzetten van mijn nieuwe bedrijf; SPEEL.

SPEELbos verfrissend jeugdtheater

SPEELveld spelen met zelfonderzoek

SPEELlokaal inspirerende ontmoeting bij ons thuis

Binnenkort kan je hier meer over lezen op m'n website. Nu kan je voor meer informatie kijken op www.sannezweije.nl

Waar gaat Trollenjong over?

De voorstelling is geïnspireerd op Billy Elliot. (Ken je dat verhaal? Het gaat over een jongetje dat van zijn vader moet boksen, maar zelf balletdanser wil worden.) In Trollenjong moet NomNom een goeie trol zijn van zijn vader. Hij moet levende wormen eten, grof en taai zijn. Maar NomNom is lief en zacht. Wanneer hij diep onder de grond, waar hij en zijn vader wonen, een prachtig mooi speeldoosje vindt, smelt hij... Hij wil ook dansen, hij wil ook glitters en een tutu. Eenmaal naar boven gevluucht ontmoet hij Guusje, een mensenmeisje. En zij wil hem graag leren dansen...

Thematieken uit de voorstelling:

- Lief en zacht zijn in een wereld waarin je hard en sterk moet zijn
- Een eigen wil hebben, doen wat je het allerliefste doet
- Een jongen die van 'meisjes dingen' houdt
- Tegenstellingen; bovenwereld/onderwereld, hard/zacht, vies/schoon, mooi/lelijk
- Dans gebruiken om je gevoelens te uiten

Te gebruiken voordat jullie de voorstelling hebben bekeken:

Introductie:

In de kring

- Vertel in je eigen woorden dat jullie binnenkort naar Trollenjong gaan kijken, een theatervoorstelling over een lief Trollenjong. Vraag je leerlingen wat zij al weten over trollen? Hoe zien ze eruit? Zijn ze lief? Bestaan ze echt? Heeft iemand er weleens een gezien?
- Vertel ook over Guusje, een meisje die ook meespeelt en heel goed kan dansen. Wie kan er nog meer dansen in de klas? Zit iemand uit de klas op dansles en wat leer je dan? En wat is dansen eigenlijk? Is je hoofd bewegen ook al dansen? Of geldt dat alleen als er ook muziek opstaat?

Dansen is meebewegen op muziek:

Vanuit de introductie in de kring

Ik vind het waardevol om leerlingen mee te geven dat dansen niet goed of fout, lelijk of mooi is. Iedere kunstvorm gaat over het uiten van iets, of als publiek over het zien, ervaren en reflecteren van iets. Je kan goed/fout denken vermijden door goed/fout helemaal niet te benoemen, of door alleen te benoemen dat alles wat je doet altijd goed is. Dat het gaat over hoe je het vindt. Vind je het fijn? Leuk? Lekker? Stom? Spannend? Alles is goed. En alles verteld iets over jezelf.

- Zet zachtjes een muziekje op.
- Begin met een kleine warming up. Benoem dat jullie alle lichaamsdelen gaan 'opwarmen', een voor een langs gaan en soepel maken. De leerlingen doen jou na. Je begint met je hoofd, je schouders, je armen, je polsen, je vingers, je borstkas, je heupen, je knieën en als laatste je enkels.
- Met de klok mee verzint nu iedere leerlingen zelf een beweging, de rest doet hem/haar na, de volgende leerling verzint weer iets en de rest doet hem/haar weer na totdat iedereen geweest is.
- Kom terug op de opmerking dat jullie ALLE lichaamsdelen zouden opwarmen. Is dat gebeurt? Vraag aan de leerlingen welk lichaamsdeel nu nog niet gedanst heeft? Hebben onze tenen gedanst? Onze ogen? Haren? Tanden? En hoe dansen die eigenlijk?
- Kies nu 1 lichaamsdeel om vanuit te dansen en speel met verschillende emoties. Het is vooral leuk om met kleuters naar de details te kijken, kies bijvoorbeeld een vinger, dat is lekker klein. Hoe danst je vinger als hij vrolijk is? Hoe danst je vinger als hij boos is? Verdrietig? Bang? En als hij geen zin meer heeft om te dansen? Je kan bovenstaande oefening ook doen met verschillende muziekjes; klassieke muziek, een lief liedje, stoere muziek, etc.
- Nu jullie zoveel lekker gedanst hebben vraag je aan je leerlingen hoe zij denken dat een trol danst. En hoe ziet klassiek ballet eruit? (Want zo danst Guusje!)

Filosoferen over anders zijn dan anderen:

In de kring

NomNom is anders dan andere trollen. Trollen zijn grof, taai en hard, terwijl NomNom lief, zacht en voorzichtig is. Trollen moeten scheten, vreten en graven. Maar NomNom houdt van taart, naar de maan kijken en wil niets liever dan dansen.

*Vertel hier in je eigen woorden iets over aan je leerlingen. Stel dan vragen als;
(Ook hiervoor geldt dat alle antwoorden goed zijn.)*

- Ken je iemand die er heel anders uitziet dan anderen?
- Ken je iemand die zich heel anders gedraagt dan anderen?
- Ken je iemand die er precies hetzelfde uitziet als jij?
- Ken je iemand die zich precies hetzelfde gedraagt als jij?

Zo bekeken is eigenlijk iedereen anders dan anderen

- Wat vind je ervan als iemand heel erg anders doet dan anderen?
- Wat doe jij, wat niemand anders ook zo doet?
- Ben je liever anders of liever precies hetzelfde?
- Als iemand zegt dat jij moet vechten, maar je wil eigenlijk veel liever dansen, wat doe je dan?

Speel emoties en personages:

In de kring

Tijdens de voorstelling maakt NomNom van alles mee:

Hij is verliefd op het ballerina-tje uit een speeldoosje.

Hij is nieuwsgierig naar de bovenwereld.

Verwonderd als hij voor het eerst de maan ziet.

Ontdek wat je leerlingen al weten over gevoelens en hoe ze deze kunnen spelen. Als ze het lastig vinden helpt het om een 'stel je voor' situatie te bedenken die past bij hun leeftijd.

- Hoe kijk je als je verliefd bent?
- Wat doen je wenkbrauwen?
- En wat doet je mond?
- In welk(e) lichaamsdeel(delen) voel je verliefdheid kriebelen?
- Hoe praat je als je je verliefd voelt?
- Stel je voor... dat alle leerlingen verliefd zijn op de juf/meester. Wat zeg je tegen hem/haar? En hoe klinkt je stem?

- Stel je voor... dat de juf/meester een lekker snoepje in haar/zijn zak heeft verstopt. De leerlingen zijn heel nieuwsgierig wat voor snoepje er in die zak zit.
- Vanuit welk lichaamsdeel beweeg je als je heel nieuwsgierig bent?
- In welk deel van je lichaam zit nieuwsgierig zijn verstopt?

- Wie weet wat verwondering is en hoe dat eruit ziet?
- Alle leerlingen doen hun ogen dicht. Wanneer je in je handen klapt openen zij hun ogen en stelt iedereen zich voor dat ze alles voor het eerst zien. De lamp zien ze voor het eerst. Het plafond, de posters aan de muren, etc.

Welke gevoelens kunnen de leerlingen nog meer bedenken en spelen?

Als jij en je leerlingen het leuk vinden hiermee te spelen, ga er dan op door en varieer met:

- 2 tegenstrijdige gevoelens tegelijk; bang én opgewonden, verdrietig én trots.
- Het één spelen en het ander zeggen. Dus bijv. met een boos gezicht zeggen dat je blij bent.

Te gebruiken nadat jullie de voorstelling hebben bekeken:

Teken een onder- en een bovenwereld:

Aan tafel

Zoals jullie gezien hebben is de onderwereld donker, bruin, vol wortels en wormen. In de bovenwereld is het licht, groen gras, gekleurde bloemetjes, zie je de maan en een barre/tak om aan te dansen.

Jullie mogen het decor in het klein namaken. Zo kan je de voorstelling nog eens naspelen. (Je mag er natuurlijk ook je eigen versie van maken!)

- Vouw een a-4tje doormidden.
- Leg het a-4tje zo voor je neer dat je 2 blokken boven elkaar ziet.
- Het onderste blok teken/schilder je de onderwereld.
- Het bovenste blok teken/schilder je de bovenwereld.
- Vouw het a-4tje nog eens, maar nu zo dat de bovenwereld recht overeind staat. De onderwereld ligt nog op tafel.
- Maak nu 3 personages; vader, NomNom en Guusje. Je mag zelf weten of je dit met papier doet, van vilt, sokken, etc.
- Speel de voorstelling nog eens na. Wat gebeurde er ook alweer allemaal?

Nagesprek:

In de kring

Door te reflecteren op een kunstervaring vormen kinderen blijvende, persoonlijke en betekenisvolle herinneringen. Praten over kunst zet aan tot vragen stellen, inleven en verbeelding.

Geef de kinderen de mogelijkheid te reageren en te delen wat ze gezien, gehoord en beleefd hebben. Wat weten ze nog? Stel zoveel mogelijk open vragen.

Je kan de vorige opdracht gebruiken bij dit nagesprek, door het samen nog eens na te spelen. Wat gebeurde er allemaal? Wie heeft wat onthouden?

Vragen die je kan stellen zijn:

- Wat vond je mooi?
- Wat vond je spannend?
- Waar moest je om lachen?
- Wat vond je raar?
- Wat vond je niet leuk?
- Wat heb je gezien?
- Wat heb je gehoord?
- Waar ging de voorstelling over?

Nawoord:

Ik hoop dat jullie hebben genoten van de deze handleiding en de voorstelling.

Bij vragen en/of feedback kan je contact met mij opnemen via mijn mail:

sanne.zweije@gmail.com

Hopelijk tot een volgende keer!

Sanne.